

A Magyar Tűzoltó Szövetség helyének és szerepének meghatározása az önkéntes tűzoltó egyesületek eredményes feladatellátásának növelésében¹

A Magyar Tűzoltó Szövetség hamarosan másfél évszázados múltra tekinthet vissza. Életre hívása a szervezett tűzoltóságok megjelenésével egyidejűleg történt, az alapítók önkéntes kezdeményezésére. A szövetségre lépés időtálló célja a közös érdekek képviselése, a tapasztalatok megosztása, az egységesítés, az új elemek beépülésének elősegítése, a hagyományok ápolása, a személyes és szervezetek közötti kapcsolatok erősítése. A Szövetség – és elődszervezete, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség – története, működése, léte elválaszthatatlan a magyar tűzoltóügytől. Küzdelmes múltja átível politikai korszakokon, aktuális állam- és tűzvédelmi szervezetrendszeren, de az eredeti célkitűzések nem változtak, sőt napjainkra új aktualitást nyertek. Jelen publikációban a szerző a Magyar Tűzoltó Szövetség (MTSZ) történetének ismertetése mellett, kitekint környező országok tűzoltó-szövetségi működésére, röviden ismerteti a Nemzetközi Tűzoltó Szövetség (CTIF) főbb ismérveit. A legfontosabb célkitűzése azonban annak vizsgálata, milyen szerepe van, és főképpen lehet a jövőben az MTSZ-nek a hazai tűzoltó társadalomban, különös tekintettel az erősödő önkéntes tűzoltó mozgalom támogatásában, az ilyen egyesületek eredményes feladatellátásának növelésében.

Kulcsszavak: tűzoltó szövetség, önkéntes tűzoltó egyesület, katasztrófavédelem, szakmai érdekképviselő

Bevezetés

A Magyar Tűzoltó Szövetség elődszervezete, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség 1870-ben történt megalakítása elválaszthatatlanul összefügg a szervezett tűzoltóságok létrejöttével Magyarországon. Európában úttörő módon először 1834-ben Aradon alakult ön-

¹ A mű a KÖFOP 2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 azonosítószámú, „A jó kormányzást megalapozó közszolgálat-fejlesztés” elnevezésű kiemelt projekt keretében, a Nemzeti Közszolgálati Egyetem felkérésére a Concha Győző Doktori Program keretében készült.

The work was created in commission of the National University of Public Service under the priority project KÖFOP-2.1.2-VEKOP-15-2016-00001 titled “Public Service Development Establishing Good Governance” in Győző Concha Doctoral Program.

kéntes tűzoltó testület, Aradi Polgári Önkénytes Tűzoltókar néven, [1] de a valódi fejlődés még váratott magára.

A német tűzoltótestületek már a XIX. század közepén – az egyes államokon belül – szövetségekbe tömörültek. Conrad Dittrich Magirus 1853-ban javasolta tűzoltó szövetségek megalakítását, a július 10-én Pölchingenben tartott összejövetelt tekintik a Német Tűzoltó Szövetség alapítókongresszusának. [2]

Magyarországon az áttörést Gróf Széchenyi Ödön munkássága hozta meg az önkéntes tűzoltó egyletek fejlődésében. A korszak másik meghatározó személyisége Rösch Frigyes, a soproni önkéntes tűzoltó egylet parancsnoka. Rösch linzi tapasztalatai alapján 1870-ben tett javaslatot egy országos tűzoltó szövetség megalapítására, amelyre még abban az évben sor is került. [3]

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség alapításától az 1945-ben történt megszüntetésig a hazai tűzoltó társadalom integrálásán tevékenykedett, gyakran dacolva a társadalmi és politikai ellenállással. Vezetői között az korszak meghatározó tűzoltó egyéniségeit találjuk. A szervezet tagsága 17 és 7130 (!) tűzoltóegylet, illetve -testület között változott fennállása alatt.

Tevékenysége során számos eredményt ért el, többek között a jogalkotás terén, kezdeményezésére került kiadásra az első tűzvédelmi törvény, az 1936. évi X. törvénycikk. Emellett fontos szerepe volt a tűzoltó technikai fejlesztés, az egységes szolgálati szabályzat megalkotása, az oktatás és képzés, az egyenruházat egységesítése, elismerések alapítása és adományozása, és tűzoltóversenyek rendezése terén is.

Mintegy fél évszázados kényszerszünet után 1990-ben alakult újjá az országos szövetség, Magyar Tűzoltó Szövetség néven, magát a MOTSZ jogutódjának tekintve, és azóta is működik, megalakításának 150. évfordulójához közeledve.

Az MTSZ szerepe napjainkban új értelmet nyer, az önkéntes tűzoltó mozgalom – kormányzat által is támogatott – erősödésével. A történelem során ismét lehetőség nyílik arra, hogy a tűzvédelem szereplőinek összefogásával, szakmai önkormányzatként képviselje a hazai tűzoltóügyet. Ehhez azonban nem elég az elhatározás, az MTSZ jelenlegi eszközrendszere, lehetőségei felülvizsgálatra és fejlesztésre szorulnak. Jelen dolgozat erre is javaslatot kíván tenni.

Példaként kívánom bemutatni olyan országok tűzoltó szövetségi működését, amelyek mintaként szolgálhatnak a hazai fejlődési irányok tekintetében.

A Magyar Tűzoltó Szövetség és elődszervezete, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség történetének bemutatása nem öncélú, sokkal inkább az eredmények, és azok elérésére tett erőfeszítések ismertetését kísérel meg.

Meglátásom szerint a Magyar Tűzoltó Szövetség ma ugyanúgy választút előtt áll, mint 1995-ben, amikor megalakulása 125. évfordulóját ünnepelte. A jubileumi kiadványban az akkori belügyminiszter a következőt írja köszöntőjében:

„Miközben meg akarjuk határozni az utat, amelyen a szűkös gazdasági feltételek között a tűzoltóságok működjenek, a várt biztonságot adva az embereknek, össze kell fogunk. Az állami szervezeteknek, az önkormányzatoknak, a tűzoltóknak és a polgároknak egyaránt. Ebben, mint egy és negyed százada, ma is meghatározó szerepe van a Magyar Tűzoltó Szövetségnek. Kívánom, hogy legyen hozzá erejük és kitartásuk.” [4]

A Magyar Tűzoltó Szövetség története

A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség története 1870–1945

Gróf Széchenyi Ödön 1862-ben angliai tanulmányútjáról hazatérve a Pesti Naplóban osztotta meg nézeteit *A tűzoltó intézetek hasznosságáról* címmel. Megállapítása, hogy az önkéntes tűzoltóság formája tökéletesen illik a hazai körülményekhez:

az önkéntes tűzoltóság fenntartása összességében olcsóbb a hivatásos tűzoltóságnál;

- az önkéntes szervezetekben arányaiban több költség fordítható a tűzoltó eszközök fenntartására, mint a hivatásosoknál;
- az önkénteseket a „nemes ambíció” és a „lelki buzgalom” motiválja.

Másik fontos művében azon meggyőződéséről ír, hogy „Ha hazánk fővárosában sikerülend egy önkénytes tűzoltó egyletet jelen mintáját létesíteni”, az hatást gyakorol a vidéki hasonló egyletek megalakítására. [5] Ne tekintsük Széchenyi elvei feladásának, sokkal inkább felismerésnek, hogy végül az ő nevéhez kötődik az ország első hivatásos tűzoltóságának megalakítása 1870-ben, a fővárosban.

Végül mégsem a fővárosból indul az önkéntes tűzoltó szövetség létrehozása iránti kezdeményezés. A korszak másik meghatározó személyisége Rösch Frigyes, aki 1866-ban alapítja meg a soproni tűzoltó egyletet, és annak első főparancsnoka is egyben. Rösch linzi tapasztalatai alapján 1870-ben tett javaslatot országos tűzoltó szövetség megalakítására. [4]

A magyar nyelv értelmező szótára 1862-ben a szövetséget ekként definiálja: „Általán, két vagy töb., fél között bizonyos célra kötött egység. Különösen akár egyes személyek, akár egész testületek és államok egyesülése, viszonyos öszvetartás, és közös védelem, vagy támadás végett.” [6]

Németországi példa alapján Rösch azt látta, hogy az ilyen jellegű szövetségek jelentős (lobbi)erőt képviselnek, így amennyiben a magyar tűzoltómozgalmat sikerre akarják vinni, egy ilyen szervezkedés léte, mondhatni *elengedhetetlen*.

A soproniak már 1869-ben beadvánnyal fordultak a belügyminisztériumhoz, amelyben a következőkhöz kértek támogatást:

- egy országos tűzoltó szövetség létrehozása;

- önkéntes tűzoltó testületek létrehozása országszerte, valamint ebben segítségnyújtás a hatóságok részéről;
- a tűzkárbiztosító társaságokat kötelezzék az ilyen egyesletek támogatására.

Végül Pesten, 1870. december 5-én, délután 3 órakor, 17 tűzoltóság 52 képviselőjének részvételével hivatalosan is megalakult a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség. Az elnök gróf Széchenyi Ödön, de a szövetségi bizottmány tagja többek között Rösch Frigyes, továbbá Follmann Alajos, a budapesti önkéntesek képviselője, Széchenyi jobbkeze. Említést érdemel Grahor János, a zágrábi tűzoltóság küldötte, hiszen alig 4 év elteltével a horvátok már nem képviseltették magukat az MOTSZ-ben, hanem külön szövetségbe tömörültek.

Az MOTSZ megalakítása a tűzoltóság szempontjából nagy jelentőségű esemény volt. Rösch Frigyes és társai kezdeményezésére az erőtlen és még zsenge tűzoltóságok önálló küzdelmét egyesítette a sok akadállyal és időnként kishitűséggel vívódó, de egyre számottevőbb, az erőket a közös cél érdekében egyesítő szövetségben.

Már az első nagygyűlésen azt tartották a legfontosabbnak, hogy a tűzoltók szakismereteinek megszilárdítására és gyarapítására módot nyújtsanak. Ezt tűzoltószer-kiállítás, egyúttal nagyszabású gyakorlat rendezésével vélték elérhetőnek.

A 1871. szeptember 17-ei, a király által megtekintett díszgyakorlat mintájára a gyakorlatokat közel két évtizeden át ennek megfelelően hajtották végre. Javasolták az egységes síp- és trombitajelek, az egységes csavarpár bevezetését, a biztosító vállalatok megadóztatását a tűzvédelem anyagi támogatása végett, a balesetet szenvedett tűzoltók segélyezését, tűzoltó szövetségi tűzkárbiztosító társaság létesítését, bérmentes levelezés biztosítását, a tűzoltó szerek ingyenes szállítását – ezekért a célkitűzésekért azután komoly erőfeszítéseket tettek, amíg végre ezt hosszabb-rövidebb idő alatt sikerült megvalósítaniuk.

Az MOTSZ szervezetében számos változás történt, tisztségeket hoztak létre (alelnöki, pénztárosi), a központi választmány tagjainak számát változtatták, 1896-ban 5 fős felügyelőbizottságot hoztak létre. Az 1900. december 6-i ülésen a nagygyűlés szakosztályokat alakított, azonban ezek működésére nem volt pénzfedezet. Az 1920-as nagygyűlés a szakosztályok helyébe 15 előadó tisztelet szervezett, illetve az egyik alelnöki tisztelet alapszabályba foglaltan a budapesti hivatásos tűzoltó főparancsnok részére biztosította. Ezt a szervezetet azután az 1936. évi 10. tc., illetve végrehajtási utasítása a 180000.000/1936 BM sz. rendelet változtatta meg, amelynek alapján az Országos Tűzoltó Szövetség elnöke az országos tűzrendészeti felügyelő lett.

A vármegyei tűzoltó szövetségek megalakítására több ízben is történt kísérlet, 1886-ban meg is alakították a Sopronvármegyei Tűzoltó Szövetséget, de a továbbiakban a vármegyei szövetségek megalakítása lassan haladt előre. A szövetségek 36 vármegyében alakultak meg 1904-ig, de csak 21 működött ténylegesen, így továbbra is több tagtestület közvetlenül az MOTSZ-hez tartozott. Az MOTSZ tagsága 1942-re 7130-ra növekedett. 1936. évi 10. tc. előírta, hogy a szervezett tűzoltóságokat törvényhatósági tűzoltó szövet-

ségekre, ezeket pedig Országos Tűzoltó Szövetsége kell tömöríteni. A szövetségi tagsági díjakról a városok és községek költségvetésében kell gondoskodni. [7] A tagsági díj 50%-át a törvényhatóság, 50%-át pedig az MOTSZ kapta. A vármegyei törvényhatósági tűzoltó szövetségek a működésük során keletkező nehézségeket és akadályokat végül sikeresen leküzdötték.

Egy egységes gyakorlati szabályzat kialakításának ötlete, már 1871-ben, az első nagygyűlésen felvetődött. Az első gyakorlati szabályzatot a szövetség megbízása alapján 1891-ben Breuer Szilárd budapesti tűzoltótiszt készítette el. Később a szövetség bizottságot jelölt ki a szabályzat elkészítésére, ez a folyamatos műszaki fejlődés miatt többször is szükségessé vált az elkövetkező évtizedekben.

Az MOTSZ érdeme az egységes fecskendő szabványának kidolgozása, amely a nyomótló és a csavarpárok egységesítésével vette kezdetét. Az egységes fecskendők kialakítását először 1889-ben kezdeményezték részletesen meghatározva annak műszaki követelményeit. Később a technika fejlődésével, a robbanómotorok elterjedésével hazánkban a szabványosítási folyamat folytatódott, a szabványjavaslatokat a Tűzrendészeti Közlönyben ismertették.

Az MOTSZ több kiadványt is megjelentetett fennállása alatt a tűzoltói közvélemény támogatása érdekében. Így jelent meg a *Tűzoltók Lapja*, majd a *Tűzoltó Közlöny*, a *Tűzrendészeti Lapok*, a *Tűzrendészeti Felügyelő* és több hasonló elnevezésű kiadvány is. [4]

Az első egységes gyakorlati szabályzat megjelenése (1893) után megkezdődtek a tűzoltóversenyek is. Az első országos versenyt ugyanabban tartották meg Szabadkán. A versenyszámok között kocsifecskendő-szerelés, mozdonyfecskendő-szerelés, horoglétra-mászás szerepelt. A versenyek tapasztalatai nem mindig voltak kedvezőek, ezért az országos versenyen indulást a vármegyei szövetség ajánlásához kötötték. A II. világháború előtti időszak utolsó országos versenyét 1935-ben rendezték meg, ahol már a kismotorfecskendő-szerelés is fontos versenyszám volt. A versenyek fontos szerepet játszottak a verseny-szellem ébrentartásában.

Az MOTSZ ugyancsak jelentős eredményeket mutatott fel az egységes szolgálati szabályzat, a tűzoltói rangok egységesítése, szolgálati érmek és díszjelvények terén is. Már az 1878-ban rendezett negyedik nagygyűlés felismerte, hogy érem adományozásával a „tűzoltók ügybuzgalma fokoztathatik s a valódi érdem az őt megillető kitüntetésben részesül”. [3] Az első szolgálati érmeket az Óbudai Hajógyár Önkéntes Tűzoltóság tagjai kapták 1886-ban.

Az MOTSZ talán legnagyobb érdemének a tűzrendészeti törvény létrehozásában játszott szerepe tekinthető. Rösch Frigyes már 1870-ben így ír: „nekünk teljes tűzrendészeti törvényre van szükségünk”. [4] A megvalósulásig azonban több mint ötven év küzdelmén, előkészítő munkákon, a törvény helyett kiadott kormány- és belügyminiszteri rendeleteken át vezetett az út. Végül az ország első tűzvédelmi törvényét [7] az országgyűlés képviselőháza 1936. február 20-án fogadta el, a hatálybalépésre május 19-én került sor.

A II. világháború súlyos károkat okozott az országnak, benne az önkéntes tűzoltóságoknak. Az MOTSZ azonban már nem vehetett részt az újjáépítésben, mivel 75 év alatt szerzett érdemei ellenére, az Ideiglenes Nemzeti Kormány 1945. október 30-án kiadott 10280/1945.ME rendeletével a Magyar Országos Tűzoltó Szövetséget és a megyei szövetségeket megszüntette, egyben feloszlatta az önkéntes tűzoltó testületeket is. [4] Meggyőződésem, hogy a döntés következményeit a magyar tűzoltó társadalom a mai napig nem heverte ki.

A Magyar Tűzoltó Szövetség története 1990-től napjainkig

A szocialista állami rendszer Magyarországon az állami tűzoltóságok működtetésével biztosította a megelőző és mentő tűzvédelmet. Az önkéntes tűzoltókról a legjobb szándékkal sem mondható, hogy azt az öntevékenység, a virágzó mozgalmi élet jellemezte volna szerette az országban.

Lehetőségeiket lényegében az a jogszabályi rendszer határozta meg, amely szerint a tűzvédelem alapvetően állami feladat. Így inkább csak az állami tűzoltóság fejlesztésére, működtetésére jutott az államkasszából. Az önkéntes tűzoltó egyesületek fenntartását s itt-ott a fejlesztését a tanácsok költségvetéséből kiperéselt és a gazdálkodó szervezetektől kikönyörgött többé-kevésbé szerény összegek biztosították.

Azokban a megyékben, ahol az állami tűzoltóság nem sokat törődött az egyesületekkel, az önkéntes mozgalom gyökerei sem táplálkozhattak gazdag hagyományokból, külhoni baráti kapcsolatok sem inspiráltak, bizony ott az önkéntes tűzoltóságok már-már csak a statisztikában léteztek. [8]

A politikai rendszerváltással együtt sok más dolog is megváltozott – többek között elhárult az akadály egy országos tűzoltó szövetség megalakítása elől. Az igény természetesen régóta megvolt, a megvalósítás a megyei tűzoltó szövetségek újjáalakulásával vette kezdetét – 1990. február 16-án például Győr-Moson-Sopron, március 10-én pedig Csongrád megyében. Felhívásukkal a megyei szövetségek megalakulását szorgalmazták, alapszabály-tervezetet is nyilvánossá téve. [9]

Döntő körülmény, hogy egyidejűleg a BM Tűzoltóság Országos Parancsnokságának vezetése belátta: az állami tűzoltóság az ország tűzvédelmét egyedül, teljes egészében nem képes megoldani. Az állami egységektől távol eső települések, hacsak nem tartanak fenn jól működő önkéntes tűzoltó egyesületeket, gyakorlatilag védtelenek, ezért az állami tűzoltóságnak minden lehetséges módon támogatnia kell az önkéntesek mozgalmát.

Történelmi lehetőség nyílt egy országos tűzoltó szövetség megalakítására, hiszen a tanácsok megszűnésével gazdájukat veszített, az egyesülési törvény [10] elhibázott értelmezéséből adódóan kényszerűsügből civil szervezetté alakult önkéntes tűzoltó egyesületek összefogására a szövetség volt a megfelelő szervezeti forma.

A Magyar Tűzoltó Szövetség alapítógyűlésére a megyei szövetségek küldöttei, érdeklődők és meghívottak, közel háromszázan, a balatonfüredi Füred szálló kongresszusi termében gyűltek össze 1990. október 21-én.

A szövetségi képviselőkkel együtt, dr. Bleszity János ezredes, az állami tűzoltóság akkori megbízott országos tűzoltó parancsnoka is hitet tett a megalakítás mellett beszédében:

„[...] Egy országos szövetség csak akkor lesz életképes, akkor működhet hatékonyan, ha alulról szerveződő, széles tömegbázisra támaszkodó, a tűzvédelemért felelősséget érzők olyan tömörülése, amely végső soron az ország tűzvédelmének jobb ellátásáért dolgozik. [...] Arra képtelen az ország, hogy valamennyi település megnyugtató tűzvédelmét a hivatásos tűzoltókra bízsa. Jól képzett és a szükséges eszközökkel felszerelt állami, önkéntes és vállalati tűzoltóságok hatékony együttműködésére van szükség: csak így lehet az ország jobb tűzvédelmét biztosítani, hisz minden állampolgárnak joga van a megfelelő biztonságra.” [11]

Ahogy az országos parancsnoknak, az ülést megnyitó dr. Horváth Balázs belügyminiszternek a szavai sem veszítették el aktualitásukat mára, 27 évvel később sem:

„Azért is nehéz a dolga e szövetségnek, mert annyira újat, annyira mást, az elmúlt évtizedekben az emberek fejből kitörölt gondolkodásmódot, viselkedésformát hoz vissza, amely még sok akadályba ütközik.” [11]

Végül a közgyűlés kimondta a Magyar Tűzoltó Szövetség megalakulását, elnöknek pedig Cserekei Lászlót, a Bács-Kiskun Megyei Tűzoltó Szövetség elnökét választották meg. Az MTSZ ideiglenesen az országos parancsnokságtól kapott helyiséget a Budapest, Izabella u. 62-64. szám alatt. [4]

Az újjáalakult Magyar Tűzoltó Szövetség első éve jóindulattal sem nevezhetők sikertörténetnek. Munkáját viták és ellentétek, gyakori vezetőváltások jellemezték. Nehéz helyzetet eredményezett a tűzvédelem területét több ponton érintő, erőltetett ütemű törvényalkotás, az ellentmondásokkal terhelt jogszabályi környezet is.

Megoldatlan volt a fenntartó nélküli, önkéntes tűzoltó egyesületek működésének finanszírozása, ezért az MTSZ normatív állami hozzájárulást kezdeményezett. Ennek eredményeként több lépcsőben 50 millió forint pályázati úton szétosztható működési támogatást sikerült elérni, ami csak egyharmada volt a jelentkező igényeknek. 1993-ban az önkéntesek is pályázhattak az országos gépjármű fejlesztési program keretében.

Az önkéntes tűzoltó mozgalom helyzete ennek ellenére elkeserítő, 1994-ben ugyanis még mindig csupán 27 önkéntes egység rendelkezett híradóügyleti szolgálattal, és összességében 63 volt alkalmas arra, hogy bármikor riasztható legyen egy káresethez. A többi önkéntes tűzoltóság nem volt képes ilyesmire. Továbbra is hiányzott a megfelelő szakfelszerelés, védőeszköz, a híradási lehetőségeik hiányosak (tehát nem lehetett őket megbízhatóan riasztani, mert nem volt mivel). Az önkéntes tulajdonban lévő gépjármű-fecskendők kilencven százaléka tíz évnél öregebb volt, sőt sok jármű életkora a harminc évet is meghaladta. Az egyesületek több mint fele még járművel sem rendelkezett.

A Magyar Tűzoltó Szövetség egyik feladatául igyekezett erősíteni a tűzoltás elismertését, és helyreállítani a kapcsolatot a múlt örökségével. 1993-ban létrejött a Széchenyi Ödön emlékplakett, amelyet azok a hivatásos, önkéntes és létesítményi tűzoltók, tűzvédelmi szakemberek, illetve a tűzvédelem ügyét segítők kaphattak meg, akik a cselekedeteikkel kiérdemlik az elismerést.

1995 mérőföldkő a hazai tűzvédelem történetében: az állami tűzoltóság helyi szervezetei, száztizenkét tűzoltó-parancsnokság önkormányzati tulajdonba kerül át, ezzel hivatásos önkormányzati tűzoltósággá válva. Az átalakulással járó nehézségek egy időre elterelték a figyelmet az önkéntes tűzoltóságokról, egyúttal megnyílt annak lehetősége, hogy a helyi szintre került felelősség révén a hivatásosok felismerjék az önkéntesekkel való együttműködés szükségességét.

A Magyar Tűzoltó Szövetség ebben a folyamatban egyszerre töltött be koordináló és érdekvédő szerepet. 1995-re a tizenkilenc megyében működött már területi szervezete, vagyis a legnagyobb bázissal rendelkező, tűzvédelem területén tevékeny magyar társadalmi szervezetté vált. A taglétszám a húszezer főt is meghaladta.

1995-ben az alapításának 125. évfordulójáról az MTSZ nagyszabású ünnepséggel és jubileumi kiadvánnyal emlékezett meg. [12]

Alig egy évvel később, 1996. április 23-án az Országgyűlés elfogadta Magyarország második tűzvédelmi törvényét, így mintegy hatvan év után ismét törvény szabályozza az ország tűzvédelmét és a tűzoltóság működését. [13]

A törvény rendkívül időszerű volt, de messze nem bizonyult tökéletesnek. A korabeli beszámolók szerint, bár az MTSZ illetékesei igyekeztek a véleményező munkában részt venni, kevés helyen tartottak igényt a munkájukra. A szövetség kifogásolta, hogy a törvény hátrányosan fogja érinteni az önkéntes, és a létesítményi tűzoltókat, és mindent igyekezett megtenni a törvény szövegének pontosítása érdekében.

A törvény különbséget tett az önkéntes tűzoltó egyesület (a továbbiakban: ÖTE) és az önkéntes tűzoltóság (a továbbiakban: ÖT) között. A definíció szerint az a társadalmi szervezet volt ÖTE, amely az adott településen közreműködött a tűzmelegelőzési, tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátásában. Ezzel szemben az ÖT az a köztestület, amelyet a települési önkormányzat és a tűzoltó egyesület közösen alapított tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátására; folyamatos készenléti szolgálatot lát el és egy önálló működési területen tevékenykedik.

Az MTSZ által képviselt létesítményi és önkéntes tűzoltók az évek múlásával egyre több esetben avatkoztak be. Az önkéntes mozgalom társadalmi elfogadottsága egyre nőtt, a támogatottság azonban jó esetben is egyenlőtlennek bizonyult. Az ÖTÉ-k léte továbbra is a helyi önkormányzatok anyagi helyzetétől és támogatási szándékától, vagy éppen az adakozó kedvű helyi vállalkozásoktól függ.

Az új helyzethez az MTSZ-nek is alkalmazkodnia kellett. Önálló feladatként szervezték meg az egyes tagozatok működését, és képviselték a tűzoltókat. Az elnökség tevé-

kenységét elnökségi iroda segítette. Az 1996. november 5-i tisztújítón dr. Száray Zoltán fővárosi tűzoltó parancsnok lett az elnök.

Az alapszabály megváltozásával is igyekeztek igazodni az új idők szavához: lehetővé tették például, hogy az állampolgárok felajánlhassák adójuk 1%-át a szövetségnek. A sporttagozat 1997-es megalakulásával egyre inkább előtérbe kerültek a versenyek is, amelyek jótékony hatással voltak a tűzoltó mozgalom kohéziójára.

Eközben tovább folyt az a szakmai munka, amelynek egyik célja az önkéntes tűzoltók helyzetének javítása volt, többek között háromszázötvenegyesületet sikerült százmillió forint értékben védőruházathoz, eszközökhöz, valamint műszaki felszerelésekhez juttatni. Több egyesület és önkéntes tűzoltóság élt azzal a lehetőséggel, amelynek keretében a hivatásos önkormányzati tűzoltóságok gépjárműfecskendő-fejlesztési programja miatt leadott IFA típusú járműveket és más típusú fecskendőket kedvezményes áron megvásárolhatták. Sok gépjárműfecskendő került be német tűzoltóságoktól is.

A tűzvédelmi törvény módosítása kapcsán a biztosítók vagyonszolgáltatásából befolyt összeg is felhasználható lett, illetve a tűzvédelmi bírságok összegeit is erre fordították.

A jobb szakmai koordináció érdekében az MTSZ együttműködési megállapodást kötött két „testvérszervezettel”, a Hivatásos Önkormányzati Tűzoltóságok Országos Szövetségével, valamint a Létesítményi és Önkéntes Tűzoltóságok Országos Szövetségével.

Megítélésem szerint a szövetségek együttműködése ebben a formában az MTSZ gyengeségét mutatja, hiszen ehelyett kézenfekvő lett volna a szakmai szövetségek MTSZ-be integrálása. Ugyanakkor az együttműködés révén az MTSZ ernyője alá kerültek a hivatásos tűzoltóságok, ezzel az MTSZ újra a hazai tűzoltó társadalom egészének képviselőjévé vált.

A szövetség munkája a kétezres években az építkezés, a bővülés jegyében telt. A szakmai munka egyik legjelentősebb eredménye mégis a 2008. évi XXXIII. törvény, amely az MTSZ szorgalmazására jött létre, s amely az ÖTÉ-kre vonatkozott. A törvény rendelkezései alapján ugyanis a tűzoltó egyesületek – együttműködési megállapodás megkötése után – aktívan közreműködhetnek a tűzvédelemben.

Az MTSZ elnöke ezekben az években dr. Bende Péter fővárosi tűzoltóparancsnok, a tűzoltóságok önkormányzatiságának meggyőződéses híve volt. Vezetése alatt a Fővárosi Tűzoltóparancsnokság mintaértékű együttműködést kötött a működési területe ÖTÉ-ivel, bevezetve az SMS-ben történő riasztást, a közös URH rádióforgalmazást, ingyenes tanfolyamok, képzések, gyakorlatok szervezését az önkéntesek számára. A Fővárosi Önkormányzat, javaslatára évi hét millió forinttal támogatta az ÖTÉ-ket. A 2004-ben hivatalossá vált együttműködés számos eleme napjainkban országszerte alkalmazottá vált.

A hazai tűzvédelemben újabb fordulópontot jelentett 2012. január 1., amikor a 2000-ben – a tűzoltóság és a polgári védelem megyei és országos szerveiből megalakított – *katasztrófavédelem* szervezeti változása. A katasztrófavédelmi törvénnyel [14] létrehozott országos egységes katasztrófavédelem integrálta a hivatásos tűzoltóságokat, állami tűzoltóságokká alakítva azokat.

A hazai tűzvédelem megváltozott helyzete a Magyar Tűzoltó Szövetség részéről is paradigmaváltást követelt, amelynek folyamata napjainkig vezet.

A Magyar Tűzoltó Szövetség napjainkban

A Magyar Tűzoltó Szövetség jogállását, célját és feladatait, felépítését és tevékenységét, valamint a tagsági viszony részletes szabályait a 2016. április 9-én hatályba lépett Alapszabálya tartalmazza. [15]

A Magyar Tűzoltó Szövetség (továbbiakban: Szövetség) a vonatkozó, a rá irányadó jogszabályok alapján létrehozott [16], a tűz elleni védekezéssel és a műszaki mentéssel foglalkozó, a katasztrófa elhárításában közreműködő és azt segítő civil szervezetek demokratikus önkormányzattal rendelkező országos szakmai és képviseleti szervezete – civil szervezetek szövetsége, amely egyesületi formában tevékenykedik.

A Szövetség székhelye: Budapest, címe: 1081. Budapest, Dologház u. 1. Ez egy közhasznú jogállású szervezet, amely jogosult használni ezt a megjelölést.

A Szövetség – tagegyesületein keresztül, azok munkájának megszervezésével, koordinálásával – az alábbi *közfeladatokban vesz részt együttműködőként, közreműködőként*, mint közhasznú tevékenységekben:

- tűzmelegelőzési, tűzoltási és műszaki mentési feladatok ellátása;
- a katasztrófákra való felkészülés;
- a katasztrófák elleni védekezés és helyreállítás, újjáépítés;
- a polgári védelmi szervezetek tevékenységének segítése;
- a környezet veszélyeztetésének, károsításának megelőzésében és elhárításában következményeinek felszámolásában való részvétel;
- baleset-megelőzési tevékenység;
- a helyi közrend, a közbiztonság védelme;
- áldozatvédelmi tevékenység;
- közlekedésbiztonsági tevékenység;
- állat-, környezet- és természetvédelmi tevékenység;
- a polgárok és javaik védelme;
- az állami és önkormányzati vagyon megóvásában való részvétel.

Céljainak elérése érdekében az alapszabályában, valamint a legfelsőbb döntéshozó szerve által meghatározott feladatokat látja el, illetve ezt elősegítő tevékenységet végez. A Szövetség feladatai, különösen:

- A tagszervezeteinek és a célban meghatározott tevékenységet végző más szakmai szervezetek társadalmi szakmai képvisellete az állami, az önkormányzati szervek és más társadalmi civil szervezetek előtt. Jogi és érdekképviselést ellátása.

- A tűzvédelemre, a tűzoltóságokra vonatkozó, illetve azokat érintő jogszabályok végrehajtásával kapcsolatos tapasztalatok gyűjtése, elemzése, új jogszabálytervezetek véleményezése, szükség esetén a hatályos jogszabályok módosításának, vagy új rendelkezések kiadásának kezdeményezése.
- Javaslattétel és közreműködés a tűzoltóságok anyagi, technikai feltételrendszerének kidolgozásában, a fejlesztés és az anyagi-technikai eszközök elosztása terén.
- A tagszervezetek tevékenységének folyamatos figyelemmel kísérése, segítése, az ezzel kapcsolatos tapasztalatok összegzése alapján javaslatok kidolgozása az állami és az önkormányzati szervek részére.
- Tagjai részére szakmai képzést, továbbképzést, konferenciákat, egyéb rendezvényeket szervez, és a hasonló külföldi kezdeményezések esetén a részvételt támogatja.
- Országos, nemzeti és nemzetközi tűzoltó rendezvényeket, versenyeket szervez, illetve közreműködik az országos szakmai rendezvények megszervezésében és lebonyolításában. Támogatja a tagszervezetek által szervezett nemzetközi, nemzeti, megyei vagy regionális rendezvényeket, versenyeket.
- Közreműködik szakfolyóiratok szerkesztésében és kiadásában, illetve ilyeneket ad ki, szakanyagokat, kiadványokat készít, terjeszt, illetve forgalmaz.
- Elismeréseket kezdeményez, elismerést alapít és adományoz.
- Nemzetközi kapcsolatokat épít ki és tart fenn, támogatja a tagszervezetek ezirányú tevékenységét. Részt vesz a Nemzetközi Tűzoltó Szövetség (International Firefighters' Association) tevékenységében, a CTIF Magyar Nemzeti Bizottság munkájában.
- Közreműködik a gyermekek és fiatalok tűzoltó szervezetekbe történő bevonásában, a kapcsolatos szakmai képző- és szervezeti programok kidolgozásában, végrehajtásában.
- Tűzvédelmi felvilágosítás, tájékoztatás, propaganda végzése, közreműködés az ezzel összefüggő társadalmi tevékenység koordinálásában. A társadalmi segítők tevékenységének népszerűsítése az országos médiánál.
- A tűz elleni védekezés hagyományainak ápolása, történeti emlékek gyűjtése, megőrzése.
- Gazdálkodik a szövetség vagyonával és bevételeivel úgy, hogy az a leghatékonyabban segítse a kitűzött célok megvalósítását, és a meghatározott feladatok végrehajtását.

A Szövetség tagjai teljes jogú (rendes) és pártoló tagok lehetnek. A szövetség tagságát jelenleg a következő szervezetek alkotják:

- a budapesti és a 19 megyei Tűzoltó Szövetség;
- az Önkormányzati Tűzoltóságok Országos Szövetsége (önálló tagozatként);
- a Létesítményi Tűzoltóságok Szövetsége (önálló tagozatként).

A budapesti és a 19 megyei Tűzoltó Szövetség tagságát az önkéntes tűzoltó egyesületek, az önkormányzati tűzoltóságok (a továbbiakban: ÖTP), a létesítményi tűzoltóságok (a továbbiakban: LTP), valamint a tűzvédelemmel kapcsolatban álló gazdálkodó szervezetek (például tűzvédelmi szolgáltatók) alkotják *önkéntes* csatlakozás alapján.

A szakmai szövetségek (Önkormányzati Tűzoltóságok Országos Szövetkezése, ÖTOSZ; Létesítményi Tűzoltóságok Szövetsége, LTSZ) önálló MTSZ tagságával furcsa helyzet áll elő. A hatályos alapszabály változása azonossá tette a tagozatokat, magukkal a tagozatot alkotó szakmai szövetségekkel. A változtatás célja valószínűsíthetően a kettős tagság elkerülése volt, vagyis hogy a taggyűlés a szakmai szövetségének részeseként, továbbá a megyei tűzoltó szövetségben létesített tagsági viszonya alapján is képviseltesse magát az MTSZ-ben. Így azonban például a 60 ÖTP-ből csak 30 tagja az ÖTOSZ-nak, a többiek tagságuk hiányában kizárják magukat a tagozat munkájából, akkor is, ha tagjai a megyei tűzoltó szövetségnek. Ez nem az integrálás irányába mutató folyamat.

A megoldást a kötelező tagság mellett (erről később még lesz szó) egy mátrix típusú szervezet kialakítása jelentené, ahol a különböző tűzoltóságok (ÖTE, ÖTP, LTP) megyei szinten kapcsolódnak a Szövetséghez, így a megyei küldöttek révén képviseltetik magukat az MTSZ fórumain.

A Szövetség szervei a küldöttgyűlés; a létesítményi tűzoltósági, önkormányzati tűzoltósági, valamint önkéntes tűzoltó egyesületi tagozatok; az elnökség; a felügyelő, választási, a szakmai és az eseti bizottság(ok).

A Szövetség legfőbb döntéshozó szerve a 60 tagú küldöttgyűlés, amely a tagozatok küldötteiből áll. A tagozatok a közgyűlésbe 20 küldöttet delegálhatnak szavazati joggal. Őket a tagozatok maguk jelölik ki, delegálják vagy választják meg.

A jelenlegi, tagozatonkénti képviselő megítélésem szerint aránytalan, mert a 646 ÖTE, 60 ÖTP és 71 LTP egyenlő számú képviselővel vehet részt a döntéshozatalban. Ez ugyancsak a megyei képviselő szükségességét veti fel. Az országos küldöttgyűlés szükség szerint, de évente legalább egy, míg a tagozat legalább két alkalommal ülésezik.

A Szövetség ügyvezetését az *elnökség* látja el. Az elnökség az országos küldöttgyűlés ülései között irányítja a Szövetséget, intézi ügyeit. Az országos elnökség hét főből álló testület, tagjai az elnök, három tagozatvezető alelnök és három tagozatvezető-helyettes elnökségi tag. Az elnököt és elnökség tagjait a küldöttközgyűlés választja meg, a tagozatvezető alelnököket és a tagozatvezető-helyettes elnökségi tagokat a tagozatok választják meg öt évre. Az elnökség tevékenységét a Szövetség elnöke irányítja. Az elnököt a küldöttgyűlés határozott időre, öt évre választja. Az elnökség üléseit szükség szerint, de legalább évi négy alkalommal össze kell hívni.

A *szakmai bizottságokat* – igény esetén – a küldöttgyűlés hozza létre, és egyszerű szavazattöbbséggel, nyíltan választja meg annak vezetőjét öt évre. A szakmai bizottságok tevékenységük során a szakterületükre vonatkozóan ajánlásokat, koncepciókat dolgozhatnak ki, javaslatokat tehetnek, véleményt nyilváníthatnak; szakterületük vonatkozásában

és tagjaik érdekében képviseleti tevékenységet láthatnak el, szükség szerint a Szövetség szerveihez fordulhatnak.

A Szövetség a működéséhez és céljai eléréséhez szükséges anyagi eszközeit az alábbi bevételekből fedezi: tagdíjak; pártolói tagi támogatások, hozzájárulások; költségvetési támogatások (közvetlen és közvetett); egyéb támogatások, adományok; közérdekű kötelezettségvállalásból származó bevétel; szolgáltatásból és egyéb tevékenységből származó bevétel; rendezvények bevételei; pályázati bevételek; személyi jövedelemadó 1%-ának az adózó rendelkezése szerint kiutalt összeg; lapkiadás bevételei; egyedi döntéssel kapott költségvetési támogatás; az Európai Unió strukturális alapjaiból, illetve a Kohéziós Alapból származó, a költségvetésből juttatott támogatás; az államháztartás alrendszeréből közszolgáltatási szerződés alapján szerzett bevétel.

A Szövetség a működését elsődlegesen a központi költségvetésből biztosított évi 50 millió forint támogatásra alapozhatja. Ebből 500-500 ezer forint jut a megyei szövetségeknek, amelyek tagdíj és egyéb bevételeik révén összesen 1-3 millió forintból gazdálkodhatnak.

Míg korábban az MOTSZ a budapesti Aradi utcában reprezentatív székházzal rendelkezett, ma a Szövetség tulajdonában ingatlan nincs, irodáit bérlő, így például a székhelyén a Fővárosi Katasztrófavédelmi Igazgatóság központi épületében. Vidéken az irodák jellemzően valamelyik tűzoltóságon, esetleg magáningatlanban vannak.

A költségvetési apparátus működtetését nem teszi lehetővé, az elnökség munkáját 1 főállású ügyintéző és 1 részmunkaidős főtitkár segíti. A megyei szövetségeknél összesen 4-8 fő részmunkaidős adminisztratív munkatársat találunk. A költségvetés a működési költségek mellett (rezsi és ügyviteli költség, bérköltség, jutalomtárgyak, elismerések előállítására stb.) szerény összeg áll rendelkezésre központi és megyei rendezvények támogatására.

Kijelenthető, hogy a jelenlegi finanszírozás nem biztosítja az MTSZ céljainak megvalósítását, a feladatok színvonalas végrehajtását, a korlátozott mozgástér miatt nincs meg a kívánatos fejlődés annak érdekében, hogy az MTSZ integráló szerepe a hazai tűzoltó társadalomban növekedjen.

Tűzoltó szövetségek Ausztriában és Németországban

Európába kitekintve érdemes megvizsgálni azon országok tűzvédelmi szervezeti rendszerét, és természetesen a Tűzoltó Szövetség szerepét, amelyek hasonló fejlődési utat jártak be hazánkéhoz.

Külön dolgozat témáját képezhetné annak elemzése, hogy az eltérő társadalmi és gazdasági adottságú, különböző politikai múlttal bíró országok milyen elvek mentén alakítottak

ták ki mai formáját a tűz elleni védekezésnek. Itt és most arra van lehetőség, hogy minta jelleggel kerüljön bemutatásra 1-1 ország tűzoltó szövetségi működése.

Általánosságban kijelenthető azonban, hogy a nemzeti tűzoltó szövetségek szerepe hangsúlyosabb azokban az országokban, ahol az önkéntes mozgalom nagyobb szerepet játszik a mentő tűzvédelem területén. Nem meglepő tendencia ez, hiszen a korábbi fejzetek is igazolták, hogy a tűzoltó szövetség eredendően önkéntes szerveződés, amelynek gyökerei az első, jellemzően önkéntesen szervezett tűzoltóságok kezdeményezésére jöttek létre. Figyelemre méltó, hogy olyan országokban, amelyek hazánkhoz hasonlóan átérték a szocializmus időszakát, de a mentő tűzvédelmet elsődlegesen az önkéntes tűzoltóságokra építik, erős, széles jogosultságokkal rendelkező tűzoltó szövetséget, illetve szövetségeket találunk. Ilyen országok különösen a volt Jugoszlávia utódállamai, Horvátország és Szlovénia.

Kisebbségi szövetségek szerepe azokban az országokban, ahol a tűz elleni védekezést állami tűzoltóságokkal biztosítják, az önkéntesség nagyságrendje elenyésző, ezáltal a tűzvédelem szereplőinek száma is lényegesen alacsonyabb.

Említést érdemel még, hogy egyes országokban a tűzoltó szövetség – dicséretes módon – egyaránt tömöríti a hivatásos, az önkéntes és az üzemi/létesítményi tűzoltóságokat is, ilyen módon integrálva a tűzoltó társadalmat.

A dolgozatomban bemutatásra kerülő két ország, Ausztria és Németország – hasonlóságuk ellenére – tudatos választás. Ausztriával közös történelmi gyökereink kötnek össze, valószínűsíthető, hogy ha a II. világháború után hazánk is a „nyugati” úton halad, de legalábbis nem sorvad el az önkéntes tűzoltó mozgalom, ma leginkább az osztrák mintát követnénk.

Németország, mondhatnánk riválisa volt Magyarországnak a szervezett tűzoltóságok alakulásánál. Egyes nézetek szerint, volt időszak, amikor számos jó mintát sikerült szolgáltatnunk a német tűzoltók számára. Ezt a kölcsönt, ha valóban így volt, a rendszerváltás után igyekeztünk visszavenni, és meggyőződésem, hogy a németországi tűzvédelmi modell ma is számos, átvételre érdemes elemet tartalmaz.

Ausztria

Az Osztrák Szövetségi Köztársaság közigazgatási rendszere tartományi alapú, a 9 tartományban 84 közigazgatási körzettel rendelkezik. A tartományi jelleg számunkra leginkább a jogi szabályozás szempontjából releváns, hiszen a Szövetségi Alkotmány alapján a tűzvédelemről és a tűzoltóságról való jogszabályalkotás a tartományok hatáskörébe tartozik. A tűzvédelmi törvények tartományonként eltérőek lehetnek. [17]

Ausztriában mindössze 6 hivatásos tűzoltóság működik, ellenben 4495 önkéntes tűzoltóságot 259 000 (!) taggal, valamint 312 létesítményi tűzoltóságot tartanak nyilván. Az ifjúsági tűzoltók száma is jelentős, 25 500 fő. [18]

A települési tűzoltóságok létrehozója és fenntartója a helyi önkormányzat. A fenntartói finanszírozás mellett a működtetést a következő források is biztosítják:

- a települések transzferfizetései, egymás közti térítései a beavatkozások után (az összeg a tűzoltóságokhoz folyik be);
- térítéses beavatkozásokból befolyt összegek;
- tartományi támogatások (tűzvédelmi adó, amely a tűzkár biztosítási összegek 8%-a);
- szövetségi támogatások (katasztrófaalap);
- adományok/gyűjtések (lakossági);
- tűzoltói rendezvényi bevételek (önkéntes tűzoltóságok ünnepeiből).

Az Osztrák Tűzoltó Szövetség (Österreichische Bundesfeuerwehrverband, rövidítve: ÖBFV) a Tartományi Tűzoltó Szövetségek és a hivatásos tűzoltóságokkal ellátott városok csúcsszervezete. Az ÖBFV székhelye: Bécs. A Tartományi Tűzoltó Szövetségek egymástól független szervezetek (közjogi testületek) és saját, tartomány-specifikus jelleggel bírnak.

Az Osztrák Tűzoltó Szövetség céljai és feladatai:

- A teljes osztrák tűzoltóügy (hivatásos, önkéntes, létesítményi) koordinálása a szervezet, kiképzés, technika stb. területén.
- A tűzoltóságokat és a tűzvédelmet érintő törvényi előírások gyakorlati végrehajtásának elősegítése az egyes tartományokban.
- Javaslatok, előírások kidolgozása törvényi szabályozásokhoz.
- Tűzoltói jogviszonyok tisztázása, amelyek nem tartoznak tartományi illetékességbe.
- A tűzvédelmet és katasztrófavédelmet érintő törvény- és rendelettervezetek véleményezése.
- A tűzoltóságok finanszírozásával kapcsolatos képviselő, tanácsadás a tartományi tűzoltóságok pénzügyi kérdéseire.
- A tűzoltóiskolák szaktantervi füzeteinek, könyveinek összeállítása, kiadása, árusítása.
- A műszaki kérdések, szakfelszerelések és normásítások kezelése a szükséges egységesítés és gazdaságosság érdekében.
- A tűzoltással és mentéssel kapcsolatos kísérletekről, tesztekéről, próbákról készült szakvélemények, tanulmányok összeállítása.
- A szakfelszerelések vizsgálata, próbája.
- Részvétel a privát és kereskedelmi jogú társaságokban és vállalkozásokban a szövetségi célok érvényesítése érdekében.
- A Szövetségi Kormányzat részére egységes álláspont képviselője, szaktanácsadás a tűzoltóságot és tűzvédelmet érintő kérdésekben.

- A katasztrófavédelem, a katasztrófa-elhárítási segítségnyújtás és a polgárvédelem területén oktatási és tananyagok kidolgozása a tűzoltóság és a civil lakosság képzéséhez, alapelvek kidolgozása a katasztrófa-segélyszolgálat egységes szervezete és felszerelése kialakításához, több települést vagy tartományt érintő gyakorlatok előkészítésének és végrehajtásának koordinálása.
- Az Osztrák Tűzvédelmi Központok segítségével (műszaki) irányelveket (Technischen Richtlinien Vorbeugender Brandschutz, rövidítve: TRVB) dolgoz ki a megelőző tűzvédelem területén.
- Az ifjúsági tűzoltóság területén az utánpótlás és az aktív szolgálat előkészítése érdekében tűzvédelmi tűzoltói alapismeretek, tananyagok kidolgozása, versenyek, nemzetközi találkozók szervezése, a tűzoltóifjúság képviselője a nemzetközi szervezetekben, PR-munka.
- A szolgálat közben elszenvedett anyagi és egészségügyi károk enyhítésére intézkedések kidolgozása.
- Tűzoltószolgálat érdekében végzett munka elismerése.
- Nemzetközi kapcsolatok ápolása, együttműködés, részvétel és tagság a nemzetközi szervezetekben.
- Az Osztrák Szövetségi Köztársaságtól a tűzoltóságok kiépítésére, fejlesztésére a szükséges pénzügyi támogatások megszerzése (tűzvédelmi adók, katasztrófa-alapok stb. formájában).
- Katasztrófaelhárító szolgálatok felállítása az egész Köztársaság területén.
- Részvétel a CTIF Osztrák Nemzeti Bizottsága munkájában. [16]

Az ÖBFV szervei:

- határozathozó testületek: a szövetségi tűzoltó közgyűlés, a szövetségi tűzoltó bizottság és az elnökség;
- tanácsadó testületek: a szakbizottságok és a referátumok;
- végrehajtók: elnök, alelnökök. [3]

A Tűzoltó Szövetség tagjai (rendes, delegált, támogató vagy tiszteletbeli tagok):

- a tartományi tűzoltó szövetségek;
- a hivatásos tűzoltóságokkal rendelkező városok tűzoltóságai;
- természetes és jogi személyek, köz- és privátjogi társaságok és testületek;
- az Osztrák Ifjúsági Tűzoltóság;
- a tűzoltómúzeumok.

Az Osztrák Tűzoltó Szövetségek finanszírozása tagdíjakból, állami támogatásból, önkéntes adományokból történik.

Németország

A Német Szövetségi Köztársaság közigazgatása Ausztriához hasonlóan a tartományi rendszerre épül, a jogi szabályozás és a tűzoltó szövetségi működés is eszerint történik. A 16 tartományban 22 640 önkéntes, 105 hivatásos és 774 létesítményi tűzoltóság működik. Az önkéntes tűzoltók száma eléri az 1 milliót. [19]

A tartományi törvényi előírások szerint minden település köteles a helyi viszonyoknak megfelelő közszolgálati tűzoltóságot létrehozni és működtetni. 100 ezernél nagyobb lakosságú városokban hivatásos tűzoltóságot is kell működtetni.

Az önkéntes tűzoltóságok rendszere – minden településen jól kiképzett fizetés nélküli önkéntes erők – régóta bevált. Az önkéntesek tűzorségein nincs állandó készenlét, az önkéntes tűzoltókat egy integrált vezetési hírközponton keresztül (ez általában járási ügyeleti központ) személyi hívón riasztják, akik ezt követően azonnal a tűzoltószertházhoz mennek, majd onnan a személyi védőfelszerelésükbe öltözve az elsőnek induló gépjárművel a kárhelyre vonulnak. Ez a rendszer az önkénteseknél éjjel-nappal működik. Az általuk teljesített óraszám Németországban évente eléri a 260 milliőt.

A Német Tűzoltó Szövetség (DFV) [20] szakmai szövetség, amely egyesíti valamennyi önkéntes, hivatásos és létesítményi tűzoltóságot a Német Szövetségi Köztársaságban. A székhelye Bonnban található.

A Német Tűzoltó Szövetséget 1853-ban alapították, 1938-ban feloszlatták, majd 1953-ban Fuldában újra alapították. A Német Tűzoltó Szövetség, illetve a tartományi szövetségek bejegyzett jogi személyiséggel rendelkező testületek.

A járási, tartományi és köztársasági szövetségi szinten a tűzoltóságok tagjai szövetségekbe tömörülnek, és együttesen alkotják a Német Tűzoltó Szövetséget, amely:

- közhasznú célokat valósít meg;
- szakmai álláspontot és a tűzoltóságok érdekeit képviseli Köztársasági szinten;
- biztosítja a demokratikus egyensúlyt a fentről lefelé működő felügyeleti rendszer és az alulról felfelé működő beleszólási és közös felelősségi rendszer között;
- alapvető feladatai közé tartozik a tűzvédelem, a környezetvédelem, a katasztrófavédelem fejlesztése, a műszaki mentőszolgálatok és egyéb szervezetek között, valamint a hazai és a külföldi tűzoltóságok közötti együttműködés elősegítése;
- PR tevékenységet végez;
- támogatja az ifjúsági tűzoltói tevékenységet, valamint a tűzvédelmi nevelést és a felvilágosító munkát, a tűzvédelmi kutatásokat;
- patronálja a tűzoltózenekarokat, a sport- és kulturális rendezvényeket;
- támogatja a szakmai kiképzéseket és továbbképzéseket;
- koordinálja a szakmai munkát a szövetségen belül és kívül;
- gyűjti és archiválja a szakmai információkat;
- a természetes és jogi személyeket elismerésben részesít.

A Tűzoltó Szövetség tagjai:

- A 16 tartományi tűzoltó szövetség.
- Az ifjúsági tűzoltóságok a Német Tűzoltó Szövetségen belül alkotják a Német Ifjúsági Tűzoltóságot.
- A Szövetségen belül működő, a Hivatásos Tűzoltóságok vezetőinek munkacsoportja.
- A Létesítményi Tűzoltóságok munkacsoportja.
- A Tűzoltómúzeumok munkacsoportja.
- Tagjai lehetnek továbbá természetes és jogi személyek, köz- és privátjogi társaságok és testületek.

A Német Tűzoltó Szövetség egyben tagja az 1994-ben alakult Európai Unió Tűzoltó Szövetségei Föderációjának (Federation of the European Union Fire Officer Associations, rövidítve: FEU), valamint a CTIF-nek is.

A Német Tűzoltó Szövetség és a Német Tűzvédelem Fejlesztéséért Egyesülés közösen alkotja a CTIF Német Nemzeti Bizottságát. A tudományos és kutatómunkát a tűzvédelem területén a Német Tűzvédelem Fejlesztéséért Egyesülés végzi.

A Tartományi Tűzoltó Szövetség a tartományon belüli tűzoltóságok szövetsége, amelynek feladatai közé tartozik a tartományon belüli tűzoltóságok támogatása, a tartományi belügyminiszter és a Tartományi Tűzoltószaktanács tűzoltósági és -védelmi kérdésekben szaktanáccsal való ellátása, a bajtársi kapcsolatok ápolása információcserével, az ifjúsági munka támogatása, a tűzoltói szociális létesítmények (például tűzoltó-vendégházak) támogatása.

A Német Tűzoltó Szövetség elismertségét tükrözi, hogy együttműködik különösen a Szövetségi Parlament (Bundestag) képviselőivel, szaktanácsokkal; a Szövetségi Kormányval – különösen a Szövetségi Belügyminisztériummal; a tartományi Belügyminisztériumokkal; miniszterekkel, minisztériumokkal, amennyiben a szakterületet érintően problémát lát (például megkülönböztető jelzéssel ellátott gépjárművezetői, forgalomba helyezési engedélyek szabályozása); települések csúcsszervezeteivel; a segélyszervezetekkel; a szabványosítási testületekkel és a balesetbiztosítók szövetségével.

A Tűzoltó Szövetség szervei:

- küldöttközgyűlés – taglétszám szerint megállapítva;
- elnökség – elnök, 5 alelnök és a Szövetségi Ifjúsági tűzoltóságának vezetője;
- elnökségi tanács – a tartományi szövetségek 16 elnöke, a hivatásos, az önkéntes és a létesítményi tűzoltó szövetségi munkacsoportok 1-1 képviselője;

A szakterületei:

1. női tűzoltótagok, technika, beavatkozások, oltóanyagok, környezetvédelem; szociális ügyek, zenekarok, versenyek és sportok;

2. tűzvédelmi nevelés, tűzmegeelőzés, kommunikáció, mentőszolgálat, katasztrófavédelem, kiképzés, nem közszolgálati tűzoltóságok;
3. sajtó és PR munka.

A Tűzoltó Szövetségek finanszírozása az alábbi forrásokból történik:

- a tagdíj bevételekből;
- a települések befizetéseiből;
- a tartományi támogatásból;
- a biztosítók támogatásaiból;
- szponzorálás kizárólag tűzvédelmi szakmai projektek megvalósítására, rendezvények megtartására, általában a tűzvédelmi ipar részéről;
- tűzvédelmi adó: az építmények tűzvédelmi biztosításának 8%-a. Összbevétel a Szövetségi Köztársaság szintjén történik. A tartományok közötti szétosztás, a tartományokban a települések között, illetve a tartományi tűzoltóiskolának.

A Nemzetközi Tűzoltó Szövetség (CTIF)

A Nemzetközi Tűzoltó Szövetség 1900-ban a Világkiállítás alkalmával alakult Párizsban a tűzoltó szakma és szakemberek összefogása céljából. [21] Magyarország is az alapító tagok között volt, a küldöttséget gróf Széchenyi Viktor, a Magyar Országos Tűzoltó Szövetség elnöke vezette. [1]

A szervezet 1946-tól 2005-ig a *Comité Technique International de Prévention et d'Extinction du Feu* – vagyis a Nemzetközi Tűzmegeelőzési és Tűzoltási Műszaki Bizottság elnevezést használta. 2005-ben a szervezet elnevezése: International Association of Fire and Rescue Services – vagyis Tűzoltóságok és Mentést Végző Szervezetek Nemzetközi Szövetsége lett, a CTIF rövidítés meghagyása mellett.

2010-től az Alapszabály szerint a szervezet jogi formája nem szövetség, hanem egyesület, vagyis Tűzoltóságok és Mentést Végző Szervezetek Nemzetközi Egyesülete, a CTIF rövidítést továbbra is meghagyták.

A CTIF jogilag hivatalosan bejegyzett, az ENSZ-nél nyilvántartott nemzetközi szervezet, tevékenységét Alapszabálya és Ügyrendje alapján végzi. A szervezet Alapszabályban rögzített célja, hogy tagjai a tűzvédelem, katasztrófaelhárítás és mentés terén szerzett tapasztalataikat kicseréeljék.

A CTIF állandó székhelye az alapszabály szerint Párizs, a főtitkárság székhelye jelenleg Stockholmban van. A szervezet tanácskozásain hivatalos nyelvként az angol, német, francia és az orosz nyelvet használják.

A CTIF-nek rendes tagjai, pártoló tagjai és tiszteletbeli tagjai vannak. Rendes tagjai csak országok lehetnek, ezek Nemzeti Bizottságukkal képviseltetik magukat a szervezet-

ben. A pártoló tagok magánszemélyek, intézmények, gazdálkodó szervezetek, egyesületek lehetnek, akik, illetve amelyek elsődlegesen anyagilag támogatják a CTIF-et. A tiszteletbeli tagságot a Küldöttértekezlet szavazhatja meg azoknak, akik a CTIF-nek különleges érdemeket szereztek, többségük korábban a szervezet vezetésében töltött be valamilyen funkciót.

2017-ben 38 rendes tagja és több mint 40 pártoló tagja van a szervezetnek. A tiszteletbeli tagok között megtalálhatók a korábbi magyar alelnökök is.

A rendes és a pártoló tagok tagdíjat fizetnek, a rendes tagok az ország lakossága szerinti arányban. A Magyar Nemzeti Bizottság tagdíja jelenleg 1350 EUR, melyet a BM OKF és a Magyar Tűzoltó Szövetségek arányosan megosztva fizetnek.

A CTIF szervezetei: a Küldöttértekezlet, a Végrehajtó Bizottság és az elnök.

A CTIF munkáját a Végrehajtó Bizottság koordinálja. A Végrehajtó Bizottság tagja az elnök, a főtitkár, a főpénztáros és (jelenleg) hat alelnök, egyikük pártoló tagokat is képviseli.

Az elnököt a Küldöttértekezlet választja négy évre, és egyszer újraválasztható. Ugyanaz a rendszer működik főtitkár és a főpénztáros megválasztása esetében. Az alelnököket a Küldöttértekezlet választja négyéves időtartamra az elnökválasztás évét követő második évben, és évente erősíti meg őket tisztségükben; újraválasztásuk egyszer megengedett.

A Végrehajtó Bizottság tagja csak tűzoltói, mentési szervezetben aktív szolgálatot ellátó vagy ilyen jellegű szövetség tagja, 65. életévét be nem töltött tűzoltó lehet. A Végrehajtó Bizottság évente 3 alkalommal ül össze.

A Végrehajtó Bizottság legfontosabb feladatai különösen:

- a Küldöttértekezlet határozatainak végrehajtása,
- képviselők kijelölése más nemzetközi szervezetekbe,
- tagfelvételi kérelmek, kizárási ügyek megvizsgálása.

A Küldöttértekezlet az elnökből és a tagországok nemzeti bizottságainak küldötteiből áll. Évente egyszer ülésezik. Egyik legfontosabb feladata például azon szakterületek meghatározása, amelyekkel a tagság, illetve a megalakult bizottságok behatóbban foglalkoznak.

A CTIF két évente szimpóziumot rendez, ahol a legaktuálisabb témákat tárgyalják meg a résztvevők. Két évente ifjúsági tűzoltó versenyt is szervez a hagyományok ápolása céljából, négy évente pedig felnőtt versenyt.

A CTIF a legfontosabb szakterületeivel kapcsolatos feladatokra bizottságokat, vagy munkacsoportokat hoz létre. Jelenleg az alábbi bizottságok és munkacsoportok tevékenykednek (zárójelben a nemzeti felelős szervezet rövidítése található):

1. CTIF Tűzmegeelőzési Bizottság (BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság, rövidítve: BM OKF és MTSZ).
2. CTIF Erdőtűzek Bizottság (BM OKF).

3. CTIF Repülőterek Tűzoltóságai és Műszaki Mentési szolgálati Bizottság (BM OKF).
4. CTIF Veszélyes Anyagok Bizottság (BM OKF és LTSZ).
5. CTIF Műszaki Mentés és Új Technológiák Bizottsága (BM OKF).
6. CTIF Nemzetközi Versenybizottság (MTSZ és ÖTOSZ).
7. CTIF Ifjúsági Vezetők Bizottsága (ÖTOSZ).
8. CTIF Tűzoltóságok és CTIF Történeti, Múzeumi és Dokumentációs Bizottság (BM OKF).
9. CTIF Duna-menti Országok Bizottság (BM OKF).
10. CTIF Európa Bizottság (BM OKF).
11. CTIF Tűzoltóságok Orvosi Szolgálati Bizottság (BM OKF).
12. CTIF Nők a Tűzoltást és Mentést végző Szervezeteknél Bizottság (BM OKF).
13. CTIF Önkéntes Tűzoltók Munkacsoport (MTSZ).
14. CTIF Oktatás és Kiképzés Munkacsoport (BM OKF).
15. CTIF Tűzvizsgálati Munkacsoport (BM OKF).
16. CTIF Statisztikai Központ Munkacsoport (BM OKF).

Ezek a bizottságok ajánlásokat fogalmaznak meg a tagországok részére, amelyek nagyon fontosak a tűz- és katasztrófavédelem világviszonylatban egységes kezelése érdekében. Hazánk ezért arra törekszik, hogy a legtöbb bizottság munkájában aktívan részt vegyen.

A CTIF Magyar Nemzeti Bizottsága (a továbbiakban: CTIF MNB) 2011-ben alakult újjá, tagjai:

- BM OKF,
- Magyar Tűzoltó Szövetség,
- Önkéntes Tűzoltóságok Országos Szövetsége,
- Létesítményi Tűzoltók Szövetsége. [22]

A CTIF MNB évente ülésezik. A CTIF MNB-on belül biztosított az információ- áramlás; a bizottsági ülésekről a küldöttek beszámolnak.

Jómagam a CTIF MNB által az CTIF Önkéntes Tűzoltók Munkacsoportba delegált képviselőként veszek részt. Tapasztalatom szerint a tagországokban az önkéntes tűzoltó mozgalom és mellette a tűzoltó szövetségek helyzete eltérő.

Jellemző, hogy az önkéntességre építő országokban a tűzoltó szövetségek szerepe erős, a munkacsoportba is a szövetségek delegálnak képviselőt. Az állami tűzoltóságokat preferáló országok küldöttei hivatásos katasztrófavédelmi, tűzoltó szervezetek tagjai. Ennek ellenére az önkéntes mozgalom fejlesztésére irányuló törekvések valamennyi részt vevő ország részéről megjelennek, amelynek igazolása az egyhangúlag elfogadott állásfoglalás *Keretfeltételek a tiszteletbeli és önkéntes tűzoltóügy kialakításához és fenntartásához* címmel jelent meg.

A Magyar Tűzoltó Szövetség szerepének erősítése

Kiindulási alapnak tekintem – kérve mindazok elnézését, akik napjainkban önkéntesen, társadalmi munkában dolgoznak a Szövetségben és a Szövetségért –, hogy az MTSZ jelenlegi formájában nem tölti, nem tudja betölteni a hazai tűzoltó társadalom vezető, integráló szerepét. Ad absurdum, alapszabály szerinti feladatainak színvonalas ellátása is kérdéses. Mindez jórészt a működési feltételek hiányának róható fel, a kilátástalanság pedig determinálja az emberi tényezőt, a lelkesedést és a passzivitást egyaránt.

1. A jelenlegi helyzetből való továbblépés számos teendője közül a szervezet jelenlegi, *egyesületi* jogállásának megváltoztatását, a *köztestületté* alakulást tartom legfontosabbnak. A német és osztrák példa is mutatja, hogy az országos szövetségek közjogi testületek.

A legnagyobb különbség, hogy az egyesület társadalmi szervezet, amelyet a tagok az egyesülési szabadság alapján alapítottak. Köztestületet közfeladat ellátására, közérdekű tevékenység folytatására hozhat létre és írhatja elő a kötelező köztestületi tagságot. A köztestület célját és feladatait törvény határozza meg, és törvényi felhatalmazás alapján közhatalmi jogosítványokkal rendelkezik. [23]

Az MTSZ köztestületté alakítását önálló törvény helyett a tűzvédelmi törvényben, annak módosításával látom célszerűnek. Ez a megoldás nemcsak megteremti az MTSZ jogi beágyazódását (ma egyetlen jogszabály sem nevesíti az MTSZ-t!), hanem egyúttal kodifikálja a tűzvédelem jogi rendszerébe.

A köztestületté alakulástól, a sokat vitatott kötelező tagság megoldása mellett, leginkább a legitimitás, a szakmai, társadalmi, politikai ismertség és elismertség növekedése várható reálisan, ahogy ez történt az Országos Polgárőr Szövetség esetében is.

2. A fejlődés második fontos lépése az országos szervezet kialakítása, amely központi irodát, megyéenként szövetségi irodát jelent, főállású, de legalább állandó alkalmazottakkal. A szervezet társadalmi jellege ebben kellő szerénységet indokol, és nem választható el a finanszírozás kérdésétől. Ugyanakkor feladatai ellátásához, a tagszervezetek számára nyújtott szolgáltatáshoz ez a fejlesztés elengedhetetlen.

3. Az MTSZ alulfinanszírozott, ahogy korábban erről esett már szó. A mértéke alapvetően meghatározza az ellátható feladatok mennyiségét és minőségét egyaránt. Az MTSZ-től azt várjuk, ahogy alapszabálya is tartalmazza, hogy önkormányzata legyen a tűzoltó szervezeteknek, szolgáltatást nyújtson számukra, a működés, fejlesztés és a hagyományörzés területén egyaránt. Ehhez egyaránt kell szervezet és rendelkezésre álló pénzeszköz.

Megítélésem szerint az MTSZ számára juttatott többletforrás jól hasznosul, hiszen a tagszervezetek maguk is finanszírozási gondokkal küzdenek. Így a Szövetség például helyi hagyományörző rendezvények költségeinek támogatásával is hasznos és népszerű lehet, ami az elismertségét növeli a tagság részéről.

4. Az MTSZ hatáskörének szélesítése a Szövetség szakmai súlyának záloga. A kérdés szenzitív, de nem hatáskörök vindikálásáról beszélünk, hanem a feladatok megosztásáról.

Jelenleg az egységes katasztrófavédelem szerveihez kapcsolódnak az MTSZ tagságát képviselő tűzoltó szervezetek. Az ÖTÉ-k a hivatásos tűzoltóparancsnokságokkal kötnek együttműködési megállapodást. Az ÖTP-k és a beavatkozó ÖTÉ-k a normatív finanszírozását a BM OKF alakítja, az ÖTÉ-knek a BM OKF folyósítja. Pályázataikat a BM OKF írja ki (az MTSZ-el egyeztetve), és bírálja el (az MTSZ képviselőinek bevonásával).

A pályázati pénzek felhasználásáról a támogatottak a hivatásos katasztrófavédelmi szervek felé számolnak el, az erre irányuló ellenőrzést is innen kapják. Az ÖTE pályázatok kezelése – saját tapasztalat alapján – jelentős erőforrást igényel a hivatásos katasztrófavédelem szervei részéről. Az ÖTÉ-k erősödésével, számuk növekedésével, a források remélhető bővülésével, ez a terhelés nem fog csökkenni.

A kérdés másik oldala, hogy az ÖTE, mivel az éltető forintokat a BM OKF-től kapja, és számára ez a leglényegesebb, megkérdőjelezi az MTSZ szükségességét, szerepét protokollárisnak tartja.

Véleményem szerint az ÖTÉ-k pályáztatásával kapcsolatos feladatokat – különösen köztestületté válása esetén – az MTSZ részére át lehetne adni. Természetesen ebben az esetben is a BM OKF formálná a pályáztatás szabályait, keretfeltételeit, de a lebonyolítást az MTSZ végezné. Ezzel az MTSZ súlya növekedne, a tagszervezetek közvetlen érdeket és hasznot látnának a tagsági viszonyuk tekintetében. A feladat átvételével csökkenne a hivatásos szervek leterheltsége is.

Következtetések

Tanulmányomban a Magyar Tűzoltó Szövetség helyzetének ismertetésére törekedtem, a történeti előzmények bemutatásával, felidézve a szervezet virágkorát és a nehézségeket egyaránt. Külföldi példákon igyekeztem igazolni, hogy milyen fejlődési irányok tekinthetők alternatívának az MTSZ számára. Több helyen tettem értékelő, esetenként kritikai észrevételeket. Megkíséreltem, hogy saját véleményem és tapasztalataim alapján egy lehetséges fejlődési pályára tegyek javaslatot, az ehhez szükséges feltételek vázolásával.

A dolgozat nívója az előző fejezetben került ismertetésre, természetesen a részlet-szabályok kidolgozása terjedelmi okokból nem lehetséges. Javaslataimat, a címben foglalt célkitűzésnek megfelelően az alábbiakban foglalom össze:

Magyarországon az önkéntes tűzoltó mozgalom fejlődésben van. Egyúttal elérkezett az idő, hogy a Magyar Tűzoltó Szövetség, történelmi hagyományaihoz méltóan, a hazai önkéntes tűzoltó társadalom önkormányzati és érdekképviseleti szerveként funkcionáljon. Ehhez változásra, előrelépésre van szükség, amelynek kulcskérdései az alábbiak:

1. az MTSZ jogi státuszának megváltoztatása, köztestületté válás;

2. a feladatok ellátását biztosító apparátus, irodahálózat létrehozása;
3. az MTSZ finanszírozásának feladatarányossá tétele;
4. az MTSZ hatáskörének bővítése a tagság irányába, a feladatmegosztás jegyében.

Természetesen a javasolt lépések egymástól elválaszthatatlanok. A köztestületté alakuló, megfelelően finanszírozott MTSZ képes azt a szervezetet működtetni, amely el tudja látni a kibővített feladatköreit. Bármelyik elem hiánya, a többi érvényesülést veszélyeztetheti.

A javasolt lépések nagy horderejűek (például: törvényhozói döntést igényelnek), sok szervezetet, személyt érintenek, de meggyőződésem, hogy megvalósításuk nagyban szolgálja a hazai tűzvédelem ügyét.

Irodalomjegyzék

- [1] Szilágyi János – Szabó Károly: *A tűzrendészet fejlődése – Az őskortól a modern időkig*. BM Könyvkiadó, Budapest, 1986, 171., 187., 188.
- [2] Dr. vitéz Roncsik Jenő: *A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség hatvanéves története*. Debrecen, 1935, 10.
- [3] Markusovszky Béla: *A Magyar Országos Tűzoltó Szövetség története – Az első két évtized (1870–1890) története*. Budapest, 1911, 1–191.
- [4] Minárovics János – Soltész Tamás – Csöglei István: *Fejezetek a magyar tűzoltóság 125 éves történetéből*. Könyv és zeneműkiadó, Budapest, 1995, 1–210.
- [5] Gróf Széchenyi Ödön: *Tűzoltás körül tett általános tapasztalatok*. Pest, 1864, 1–45.
- [6] Czuczor Gergely – Fogarasi János: *A magyar nyelv szótára*. 1862, osnyelv.hu/czuczor/ (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [7] 1936. évi X. törvénycikk a tűzrendészet fejlesztéséről, 1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8001/ (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [8] Glázer Izabella: Újjá alakulóban az önkéntesek szövetsége. *Tűzvédelem*, 1990/4., 12.
- [9] FELHÍVÁS! Az önkéntestűzoltó-mozgalom fel lendítéséért. *Tűzvédelem*, 1990/6., 26.
- [10] 1989. évi II. törvény az egyesülési jogról, net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0600065.TV (a letöltés ideje: 2017. 06. 16.)
- [11] Glázer Izabella: Megalakult a Magyar Tűzoltó Szövetség. *Tűzvédelem*, 1990/11., 6–8.
- [12] Illés István: 125 éves a MTSZ. *Tűzvédelem*, 119. évf. 1. szám, 1996. január, 5–7.
- [13] 1996. évi XXXI. törvény a tűz elleni védekezésről, a műszaki mentésről és a tűzoltóságról. A tűzvédelemi törvény és végrehajtási rendelkezései. PRO-SEC Kft., Budapest, 1997, 11–76., 10–30.
- [14] A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény. Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye, net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100128.TV (a letöltés ideje: 2017. 06. 10.)
- [15] Magyar Tűzoltó Szövetség hivatalos honlapja, www.tuzoltoszovetseg.hu/letoltes/document/221-mts-alapszabaly-2016.pdf (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [16] 2011. évi CLXXV. Törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról. Hatályos Jogszabályok Gyűjteménye, net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A1100175.TV (a letöltés ideje: 2016. 10. 06.)
- [17] ÖBFV Der Österreichische Bundesfeuerwehrverband, www.bundesfeuerwehrverband.at/oebfv/?fszise (a letöltés ideje: 2016.10.05)
- [18] Österreichischer Bundesfeuerwehrverband, www.bundesfeuerwehrverband.at/fileadmin/user_upload/Downloads/Statistiken/STATISTIK_2016_Kurzversion_v2.pdf (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [19] Deutscher Feuerwehrband: Feuerwehr-Statistik, www.feuerwehrverband.de/statistik.html (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [20] Deutscher Feuerwehrband, www.feuerwehrverband.de/ (a letöltés ideje: 2017. 06. 06.)
- [21] A CTIF honlapja, www.ctif.org (a letöltés ideje: 2017. 07. 10.)
- [22] A CTIF Magyar Nemzeti Bizottság felépítése, tevékenysége, www.szentflorian.hu/?pageid=egyeb_ctif&menuid=egyeb (a letöltés ideje: 2015. 06. 06.)

[23] Az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény és egyes kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2006. évi LXV. törvény, Hatályos

Jogszabályok Gyűjteménye, net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0600065.TV (2017. 07. 06.)

Identification of the Place and Role of the Hungarian Firefighters' Association in Improving the Successful Fulfilment of the Tasks of Volunteer Fire Brigades

VARGA FERENC

The Hungarian Firefighters' Association is soon approaching a history of 150 years. It was founded simultaneously with the appearance of organised fire brigades upon voluntary initiative from its founders. The purpose of the association that stood the test of time was to represent mutual interests, to share experiences, to promote standardisation and incorporation of new elements, to preserve traditions, and to strengthen interpersonal and inter-organisational relations. The history, functioning and existence of the Association – and its predecessor the Hungarian National Firefighters' Association – are inseparable from the matters of the firefighters in Hungary. The author of the present publication gives a glimpse on the functioning of the firefighters' associations in the neighbouring countries and a brief review of the International Firefighters' Association (CTIF) in addition to a description of the history of the Hungarian Firefighters' Association (MTSZ). Its most important objective is, however, to examine the current and mostly the future potential role of the Hungarian Firefighters' Association in Hungary's firefighter society with a particular view to promoting the intensifying movement of volunteer firefighters and in improving the successful fulfilment of the tasks of volunteer fire brigades.

Keywords: firefighters' association, volunteer fire brigade, disaster management, representation of specialist interests